

РЕШЕНИЕ

№ 1773

гр. София, 06.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на пети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Десислава Ал. Алексиева

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20211100513287 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 02.08.2021 год., постановено по гр.дело №5056/2021 год. по описа на СРС, ГО, 126 с-в, е признато за установено по предявления по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от Д.Я.М., действащ като ЕТ „ДМ – Д.М., срещу „Н.П.К.“ ЕООД иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 вр. с чл. 44 ЗЗД вр. с чл. 535 ТЗ, че ответникът дължи на ищеца сумата от **9 000 лв.**, представляваща задължение, поето по запис на заповед, издаден на 30.03.2019 год. и с падеж 30.05.2019 год., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 14.09.2020 год. – датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.дело №44034/2020 год. по описа на СРС, ГО, 126 с-в, до окончателното ѝ изплащане, като ответникът е осъден да заплати на ищеца на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски в исковото производство и в заповедното производство в размер на 1 000 лв.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответника „Н.П.К.“ ЕООД. Жалбоподателят поддържа, че представляващият дружеството не бил участвал нито лично, нито чрез адвокат, в проведеното открито съдебно заседание на 11.05.2021 год. в първоинстанционното производство поради особени непредвидени обстоятелства, които били посочени в молби от 11.05.2021 год. и 12.05.2021 год., подадени по електронна поща – чл. 303, ал. 1, т. 5 ГПК. Независимо от това представляващият дружеството се явил пред залата, в която заседавал 126 съдебен състав

при СРС, като, изчакал да приключи воденото в момента заседание и се представил на съдията-докладчик, но бил уведомен, че делото е обявено за решаване и трябва да напусне залата. В законоустановения срок „Н.П.К.“ЕООД, в качеството си на ответник бил подал отговор на исковата молба, като първоинстанционното производство било протекло в едно единствено открито съдебно заседание на 11.05.2021 год., в което бил даден ход на делото, без да са взети предвид доводите, изложени в писмения отговор. Първоинстанционния съд бил преценил, че в подадените молби по електронна поща не са формулирани искания за „възстановяване на срока“ по чл. 64 ГПК, не са изложени всички обстоятелства, на които се основават, и не са приложени доказателства за основателността им, както и едновременно с „молбата за възстановяване на срока“ не са представени онези книжа, за подаването на които се иска възстановяване на срока. Ответникът обаче бил представил надлежно доказателство за опита си да преодолее настъпилите непредвидими обстоятелства, както и книжа, които искал, но не могъл да представи в откритото съдебно заседание пред СРС. На второ място сочи, че съгласно чл.127, ал. 1, т. 4 ГПК исковата молба трябвало да съдържа изложение на обстоятелствата, на които се основава иска. В частност в исковата молба не се съдържали твърдения за обвързаност на запис на заповед с конкретно каузално правоотношение между страните по делото, по повод или във връзка с което е издаден запис на заповед от 30.03.2019 год. Следвало да бъдат съобразени разясненията по т. 17 от Тълкувателно решение № 4/2013 год. на ВКС по тълк.дело № 4/2013 год., ОСГТК. Ответникът бил подал възражение по чл. 414 ГПК, в което бил посочил, че няма никакви търговски отношения със заявителя /ищеца/. Липсвали данни при какви обстоятелства бил подписан процесният запис на заповед. Релевираната претенция била недопустима. Видно било от процесния запис на заповед, че за „място на плащане“ и „място на издаване“ бил посочен адрес: гр. София, ул.“*****“. До мястото на издателя бил посочен адрес: гр. София ул.“*****“, което не отговаряло на изискванията на чл. 535, т. 4 и 6 ТЗ. Поради това и по аргумент от чл. 536, ал. 1 ТЗ се налагал извода, че записът на заповед на заповед е недействителен. Видно било от данните в Търговския регистър, че ответникът бил със седалище и адрес на управление, както следва: гр. София, ж.к. Изгрев, ул.,****, “З“, ет.****. Постоянният адрес на управителя М.Д.Р. бил в гр. София, ж.к. Изгрев, ул.,**** “З“, ет.****. В записа на заповед имало изрично указание за място на плащане и поради това разпоредбата на чл. 536, ал. 3 ТЗ не намирала приложение. Изрично посоченото място на плащане не било достатъчно индивидуализирано, доколкото не създавало необходимата яснота за мястото на което следва да бъде изпълнено поетото менителнично задължение. Посочването на населено място, улица и номер като място на издаване и място на плащане на записа на заповед не е достатъчно, за да удовлетвори законовите изисквания за реквизити на менителничния ефект, които предполагат посочване на точно определен адрес на издаване и плащане. Непълнотата на записа на заповед не можело да бъде преодоляна по правилата на чл. 536, ал. 3 и 4 ТЗ, доколкото в записа на заповед бил посочен неточен адрес и до името на издателя. Нарушаването на изискванията относно формата опорочавало записа на заповед до степен на нищожност и го лишавало от присъщия му по закон менителничен ефект. Понятието „адрес“ се свързвало със съвкупност от данни за населено

място, улица, номер, сграда, апартамент и др., чрез които можело да се определи точното място, където живее или пребивава дадено физическо лице, където се намира управлението на юридическо лице или институция или където следва да се извърши някакво действие. Разглеждан като определено място в пространството, адресът имал значение за индивидуализацията на два от задължителните реквизити по чл. 535 ТЗ – място на плащане /т. 4/ и място на издаване /т. 6/. Тези реквизити следвало да се разглеждат едновременно предвид правилото на чл. 536, ал. 3 ТЗ, че ако не е уговорено друго, мястото на издаване се смята за място на плащането. Необходимостта от вписване на адрес като част от реквизитите „място на плащане" и „място на издаване" произтичала от характера на менителничното задължение, породено от запис на заповед. Задължението по запис на заповед било търσιμο и трябвало да бъде изпълнено на означеното от издателя място на плащане, а ако то не е посочено – по аргумент от чл. 536, ал. 3 и 4 ТЗ на мястото на издаване, съответно на мястото, посочено до името на издателя. Това предполагало текстът на запис на заповед да е формулиран по начин, че още при издаването му да съществува абсолютна яснота относно конкретното място, в което при настъпване на падежа издателят и платец щял да може да предложи и извърши плащане на обещаната парична сума, а поемателят – да упражни насрещното си право да получи плащането като се легитимира с ценната книга. Когато записът на заповед бил издаден с падеж на предявяване или на определен срок след предявяване, конкретизацията на мястото било предпоставка за извършване на действията по предявяване като необходимо условие за настъпване на изискуемостта на менителничното задължение. Определянето на мястото на издаване и плащане било възможно само тогава, когато реквизитите „място на плащане" и/или „място на издаване" били индивидуализирани чрез вписване на адрес, т.е. на съвкупността от данни за улица, сграда, апартамент и др. на територията на посоченото от издателя населено място, където може и трябва да бъде потърсено, предложено и осъществено плащането на обещаната със запис на заповед парична сума. Вписването на адрес охранявало в еднаква степен интересите на издателя и на поемателя, защото предотвратявало риска поради неяснота относно това къде следва да се плати и получи плащане издателят да се окаже в положение да отговаря за забава въпреки готовността си да изпълни точно, а поемателят – да търпи неблагоприятни последици от неоказването на съдействие за изпълнение на поетото от издателя парично задължение. Законът не обвързвал мястото на издаване и мястото на плащане със седалището и с постоянния и/или настоящ адрес на издателя, поради което при отсъствие на вписан адрес неяснотата относно мястото на плащане не можело да бъде преодоляна от поемателя чрез справка в търговския регистър или в регистрите на населението за местонахождението на издателя. Адресът /на издаване и плащане/ не бил самостоятелен реквизит по чл. 535 ТЗ на запис на заповед, но бил необходим за индивидуализацията на задължителните реквизити „място на плащане" /чл. 536, т. 4 ТЗ/ и „място на издаване" /чл. 536, т. 4 ТЗ/. Ето защо моли обжалваното решение да бъде отменено, а искът – отхвърлен.

Ответникът по жалбата Д.Я.М., действащ като ЕТ „ДМ – Д.М., счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено. Поддържа, че правилно първоинстанционният съд бил

приел, че ищецът е поемател по процесния запис на заповед, а ответникът – негов издател, че на 30.03.2019 год. ответникът едностранно се бил задължил да заплати на ищеца сумата 9000 лв. на падежната дата – 30.05.2019 год., че записът на заповед съдържал всички необходими реквизити по чл. 535 ТЗ, в т.ч. и че в него били посочени място на издаване и място на плащане, че записът на заповед е действителен и удостоверява изискуемо вземане в полза на ищеца /настъпил е моментът, в който ответникът е трябвало да погаси задължението по записа на заповед/, както и неговия размер. СРС бил приел, че основанието за издаване на процесната ценна книга не следвало да се доказва по делото, тъй като ответникът само бланкетно оспорвал наличието на каузално правоотношение /като твърдял, че между страните няма никакви търговски отношения, като липсвало възражение, основано на конкретно твърдяни факти/. Доводите във въззивната жалба във връзка с основанията за отмяна на влязло в сила съдебно решение и цитираните разпоредби на чл. 303 ГПК били неотнормисими. Посочените в жалбата основания за отмяна на влязло в сила съдебно решение се явявали неприложими в конкретния случай, но и липсвали – не били налице особени непредвидени обстоятелства, които страната не е могла да преодолее. Правото на защита на ответника не било нарушено – той бил упражнил правото си на писмен отговор на исковата молба и бил призован за насроченото на 11.05.2021 год., в 15.40 ч. открито съдебно заседание по делото. Това, че имал друго дело в друг съд и представляващият дружеството не бил успял да се яви навреме в заседанието по настоящото дело не било основателна причина за отлагането му. В отговора на исковата молба не били въведени фактически твърдения, възражения и не били направени доказателствени искания, които да изискват допускане и събиране на други доказателства. Възможността на ответника за ангажиране на съответните доказателства била преклудирана с отговора на исковата молба. Дори и при явяване на негов представител в съдебното заседание евентуални възражения и доказателствени искания от негова страна щели да са несвоевременно направени, т.е. преклудирани. Такива твърдения, възражения и искания не били направени и с молбата от 12.05.2021 год., подадена по електронен път на 11.05.2021 год. А и приложените към нея документи нямали характера на нови доказателства и освен това били неотнормисими към предмета на делото. На следващо място сочи, че липсата на твърдения за конкретно каузално правоотношение не съставлявало нередовност на исковата молба. Въвеждането на такова твърдение било възможност за страните и можело да има значение за определяне предмета на изследване и доказване по делото и за разпределение на доказателствената тежест. Липсата му обаче не водела до нередовност на исковата молба и не опорочавала съдебния процес и постановеното в същия съдебно решение по същество – виж разясненията по т. 17 от Тълкувателно решение № 4/2013 год. на ВКС по тълк.дело № 4/2013 год., ОСГТК. В частност съдът не бил длъжен да изследва, както и ищецът не бил длъжен да сочи и доказва, съществуването на каузално правоотношение, по повод или във връзка с което бил издаден записът на заповед. Записът на заповед бил самостоятелно основание за плащане и самостоятелно основание за съдебна претенция. Ответникът също не бил въвел твърдения относно каузално правоотношение. Задължение за доказване на съдържанието на каузалното правоотношение, по повод на което е издаден записът на

заповед, възниквало за поемателя само ако от страна на издателя-длъжник било налице твърдение за конкретната причина за издаване на запис на заповед и то, ако тази причина била различна от твърдяната от кредитора, но в конкретния случай липсвали твърдения за конкретно каузално правоотношение. Неоснователно било възражението на жалбоподателя за недопустимост на предявения иск. Процесният запис на заповед бил редовен от външна страна и действителен, с изискуемото съдържание по чл. 535 ТЗ. Законодателят не бил дал определение за „място на плащане“ и за „място на издаване“, но съгласно константната съдебна практика, по отношение на тези реквизити, законодателят имал предвид населеното място, без да са въведени допълнителни изисквания за индивидуализация на точния адрес в рамките на съответното населено място. Към разбирането, че под „място на плащане“ и „място на издаване“ следва да се разбира само населеното място, където следва да се изпълни менителничното задължение и където е издаден запис на заповед, както и че в обхвата на тези реквизити не попадат индивидуализиращите данни от територията на съответното населено място, като напр. улица, номер на сграда, етаж, апартамент, се придържала и правната теория. Следователно, за да е редовен запис на заповед по смисъла на чл. 535, т. 4 и 6 ТЗ било достатъчно само да е посочено населеното място, където запис на заповед е издаден и/или следва да бъде платен. Поради това и адресът /на издаване и плащане/ не бил задължителен реквизит по чл. 535 ТЗ, нито бил необходим за индивидуализация на задължителните реквизити „място на плащане“ /чл. 536, т. 4 ТЗ/ и „място на издаване“ /чл. 536, т. 6 ТЗ/ и липсата на вписан от издателя адрес не водела до нищожност на запис на заповед. Но дори и да се възприемела тезата, че не е достатъчно да се посочи само населено място, то в процесния запис на заповед за място на плащане и за място на издаване бил посочен адрес в конкретното населено място, а именно гр.София, ул. „****“. Ако се приемело, че този адрес е недостатъчно пълен, то тогава следвало да намерят приложение разпоредбите на чл. 536, ал. 3 и 4 ТЗ. В частност до името на издателя бил посочен адрес: гр. София, ул.„****“ „3“, ет.3, ап.11, т.е. адрес, който съдържа град, улица, номер, етаж, апартамент, който пълен адрес съгласно чл. 536, ал. 4 ТЗ следвало да се приеме за място на издаването, а оттам и за място на плащането, съгласно чл. 536, ал. 3 ТЗ /по аналогични съображения, че при непълен адрес, такъв липсва/. В закона липсвало въведено изискване мястото на издаване или мястото на плащане да съвпада с постоянен или настоящ адрес, със седалището и адресът на управление на издателя или на друго лице. Достатъчно било да е посочен конкретен адрес, на който е издаден запис на заповед, което в случая било сторено. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявен е за разглеждане по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 вр. с чл. 44 ЗЗД вр. с чл. 535 ТЗ.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите

въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Възражението на жалбоподателя за недопустимост на предявения иск се явява неоснователно, поради следните съображения:

Искът по чл. 422, ал. 1 ГПК е установителен, защото кредиторът се ползва от изпълнително основание – издадената заповед за изпълнение, която не се обезсилва с подаване на възражение от длъжника, щом е спазен срокът по чл. 415, ал.1 ГПК /затова и кредиторът не следва да обосновава правния си интерес от предявяването на този иск/. С оглед резултата по иска по чл. 422, ал. 1 ГПК, изпълнителната сила на заповедта се запазва или обратно – заповедта за изпълнение се обезсилва. Съответно липсата на подадено възражение от длъжника в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК има за последица влизането в сила на заповедта за изпълнение и въз основа на нея съдът издава изпълнителен лист – чл. 416, изр. 2 ГПК. Поради това в този случай за заявителя липсва правен интерес от защита по чл. 422, ал. 1 ГПК, тъй като с този иск кредиторът цели последиците по чл. 416 ГПК – снабдяване с изпълнителен лист с оглед удовлетворяване на субективното си материално право.

Следователно правото на иск за установяване на вземане, за което е издадена заповед за изпълнение, съществува при наличието освен на общите, но и следните специални процесуални предпоставки за надлежното му упражняване: 1/ издадена заповед за изпълнение; 2/ подадено в едномесечен срок от връчването на заповедта от длъжника възражение по чл. 414 ГПК; 3/ спазване на срока за предявяване на установителния иск за съществуване на вземането по чл. 415, ал. 1 ГПК, което вземане трябва да е идентично с това, за което е била издадена заповедта за изпълнение. Тези процесуални предпоставки – както общите, така и специалните, са налице в разглеждания случай, а останалите доводи на жалбоподателя нямат отношение към допустимостта на претенцията, а към нейната основателност.

Решението е и правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

На първо място въззивният съд счита, че възражението на жалбоподателя за допуснато от първоинстанционния съд процесуално нарушение по чл. 142, ал. 2 ГПК е неоснователно, поради следните съображения:

Състезателното начало е основен принцип в гражданския процес – чл. 8 ГПК. Чрез него се гарантира на всяка страна право да участва в производството – да участва в съдебните заседания лично или чрез процесуален представител, за да може да извършва съответните процесуални действия, чрез които да въздейства върху съдържанието на съдебния акт. Затова разпоредбите за призоваването на страните в гражданския процес съдържат детайлна регламентация. Като гаранция на състезателното начало, нормата на чл. 142, ал. 2 ГПК задължава съда да не разглежда делото, когато страната и нейният представител са редовно

призовани, но са възпрепятствани да се явят по обективни причини, които страната не може да отстрани. Препятствието може да бъде от различно естество и подлежи на доказване от страната. Имат се предвид внезапни и непреодолими обстоятелства, които се случват неочаквано и непредвидимо обективно /като природно бедствие/ или субективно, засягащи самата страна /като внезапно заболяване/.

В частност първоинстанционният съд е бил уведомен единствено за невъзможността на органичния представител на ответното дружество да се яви в откритото съдебно заседание, насрочено на 11.05.2021 год., в 15.40 ч., поради ангажираността му по същото време по друго дело, а именно гр.дело №874/2021 год. по описа на СГС, ГО, IV-Г с-в /насрочено на 10.02.2021 год. за разглеждане в открито съдебно за разглеждане на 11.05.2021 год., в 14.00 лв./, без обаче да са били ангажирани доказателства за наличието на твърдяната пречка. Независимо от това настоящият съдебен състав приема, че СРС не е имал основание за отлагане на делото, тъй като твърдяната пречка не е внезапна /каквато преценка съдът има право да извърши/, тъй като още на 07.04.2021 год. на ответника е била надлежно връчена призовка за датата на насроченото открито съдебно заседание по гр.дело №5056/2021 год. по описа на СРС, ГО, 126 с-в и неявяването на органичния му представител не е в резултат на препятствие, което страната не е могла да отстрани, а на предпочитание да се участва в производството по гр.дело №874/2021 год. по описа на СГС, ГО, IV-Г с-в. Нещо повече, когато органичния представител на юридическо лице е внезапно препятстван да се яви по делото, то това не е основание за отлагането му, тъй като той разполага с правомощието да упълномощи друг процесуален представител. Принципът за добросъвестност при упражняване на процесуалните права по чл. 3 ГПК изисква съобразяване на страната с дадените от съда указания по движение на делото за разглеждането му в разумен срок /чл. 13 ГПК/ и положена грижа за добро водене на процеса. В случая, както вече бе посочено, ответникът е бил редовно призован за насроченото открито съдебно заседание в първоинстанционното производство, а периодът до датата на провеждането му е бил достатъчно дълъг, за да организира защитата си, в т.ч. чрез пълномощник – в този смисъл виж например Решение № 65 от 15.07.2020 год. на ВКС по гр.дело № 4304/2019 год., III г. о., ГК, Решение № 315 от 12.03.2014 год. на ВКС по гр.дело № 6752/2013 год., I г. о., ГК, Решение № 293 от 12.12.2018 год. на ВКС по гр.дело № 3465/2018 год., IV г. о., ГК.

На следващо място, СГС приема, че записът на заповед е разновидност на менителницата, опростена форма на менителницата, при която участват две лица – издател и поемател, липсва приемател, поради което чл. 537 ТЗ препраща към уредбата на менителницата, доколкото разпоредбите, които я регламентират, са съвместими с естеството на записа на заповед. При записа на заповед издателят не нарежда на трето лице да заплати определена сума, както е при менителницата, а поема сам задължението да плати сумата, като се обвързва пряко за плащането ѝ в определен срок. От естеството на записа на заповед - обещание за плащане от страна на издателя, се налага и заключението, че той отговаря в същия размер и на същото основание, както платецът /приемателят/ по една менителница.

Записът на заповед е абстрактна сделка, при която основанието за плащане не е елемент

на съдържанието, затова не е условие и за действителност на ефект. Като формална сделка, записът на заповед трябва да има определено от закона съдържание и е валиден само, ако са налице всички елементи, предписани от закона – чл. 535 ТЗ, с изключение на посоченото в чл. 536, ал. 2, 3 и 4 ТЗ.

Прекият менителничен иск принадлежи на легитимирания кредитор срещу издателя по записа на заповед за изпълнение /плащане/ на задължението по записа на заповед. Предявяването на пряк менителничен иск не е обусловено от протест, тъй като ответник по него е прекият длъжник – издател на записа на заповед. Чрез прекия иск кредиторът може да претендира плащане на задължението по менителничния ефект, т.е. определената в съдържанието на записа на заповед парична сума и евентуално законна лихва за забава от датата на предявяване на записа на заповед за плащане.

Съгласно т. 17 от Тълкувателно решение № 4/2013 г. на ВКС по тълк.дело № 4/2013 г., ОСГТК, в производството по установителния иск, предявен по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, ищецът–кредитор доказва вземането си, основано на менителничния ефект – съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнение. При въведени твърдения или възражения, основани на конкретно каузално правоотношение, по повод или връзка с което е издаден записът на заповед, на изследване подлежи и каузалното правоотношение, като по правилото на чл. 154, ал. 1 ГПК всяка от страните доказва фактите, на които са основани твърденията и възраженията и са обуславящи за претендираното, съответно отричаното право – за съществуването, респективно несъществуването на вземането по записа на заповед. В мотивите на Тълкувателното решение е прието, че ако страните спорят относно конкретното каузално правоотношение и връзката му с издадената ценна книга, като сочат различни каузални правоотношения, по повод или във връзка с които е издаден записът на заповед, съдът обсъжда в мотивите на решението този въпрос. При доказана връзка между записа на заповед и конкретно каузално правоотношение, независимо от коя от страните е въведено в делото, съдът разглежда заявените от длъжника релативни възражения, относими към погасяване на вземането по издадения запис на заповед.

Ето защо и в приложение на задължителните за съдилищата разяснения, дадени с Тълкувателното решение, се налага извода, че ищецът носи тежестта да установи само редовен от външна страна запис на заповед. При липса на релативно възражение от ответника, към което се приравнява и общото възражение на ответника за безпаричност на ценната книга, включително в случаите на разкрита в исковата молба обезпечителна функция на менителният ефект, ищецът-поемател не е длъжен да доказва възникване и съществуване на вземане по каузално правоотношение. Общо оспорване от ответника по менителничния иск е налице, когато той не сочи конкретни факти за причината за издаване на записа на заповед. Проява на общо оспорване, при което липсва релативно възражение, са твърденията за липса на каквото и да е каузално отношение с ищеца, във връзка с което е издаден записът на заповед, че посоченото в исковата молба от ищеца каузално правоотношение не съществува, без ответникът да сочи такова, както и че записът на

заповед е безпаричен, тъй като срещу обещаната с него парична сума ответникът не е получил насрещна престация от ищеца. Интерес, но не и задължение, от установяване на каузална причина за издаване на записа на заповед, ищецът би имал само с цел преодоляване на защитата на ответника, в случай, че същият би твърдял и доказвал различна от действителната каузална причина за издаване на менителничния ефект. За посочването на кауза, но недоказването ѝ, ищецът не би могъл да се санкционира с отхвърляне на иска, основан на абстрактната правна сделка, независимо от защитата на длъжника – в този смисъл виж например Решение № 15 от 16.06.2017 г. на ВКС по т. д. № 1484/2015 г., I т. о., ТК, Решение № 248 от 23.01.2015 г. на ВКС по т.дело № 3437/2013 г., I т.о., ТК, Решение № 24/20.05.2015 г. на ВКС по т. д. № 2328/2013 год., I т. о., ТК, Решение № 17 от 16.02.2015 год. на ВКС по т. д. № 116/2014 год., II т. о., ТК, Решение № 17 от 19.02.2015 год. на ВКС по т. д. № 3385/2013 год., I т. о., ТК, Решение № 87 от 11.07.2016 г. на ВКС по т. д. № 1093/2015 г., II т. о., ТК, Решение № 112 от 23.06.2016 г. на ВКС по т. д. № 1556/2015 г., II т. о., ТК, Решение № 69 от 9.05.2016 г. на ВКС по т. д. № 1185/2015 г., II т. о., ТК, Решение № 66 от 28.07.2015 г. на ВКС по т. д. № 378/2014 г., II т. о., ТК.

В разглеждания случай в подаденото възражение по чл. 414, ал. 1 ГПК срещу заповедта за изпълнение, издадена по ч.гр.дело №44034/2020 год. по описа на СРС, ГО, 126 с-в и в подадения писмен отговор на исковата молба ответникът е релевирал абсолютно възражение – за недействителност на менителничния ефект, тъй като същият не отговаря на изискванията на чл. 536, т. 4 и 6 ТЗ. Също така е посочил, че между страните не съществува каквото и да било каузално правоотношение и няма задължение за заплащане на сумата по процесния запис на заповед – т.е., въззивният съд приема, че е налице общо оспорване на претендираното вземане.

Представеният по делото запис на заповед, издаден на 30.03.2019 год., съдържа всички установени в разпоредбата на чл. 535 ТЗ задължителни реквизити, представляващи условие за действителност на менителничното волеизявление – в него се съдържа наименованието “запис на заповед”, както в заглавието, така и в съдържанието им; налице е безусловна клауза за заплащане на определена парична сума – 9 000 лв.; падежът е уговорен на определен ден – 30.05.2019 год., каквото е изискването, визирано в нормата на чл. 537 вр. с чл. 486, ал. 1, т. 4 ТЗ; като място на издаване и плащане е определен гр.София, ул.“****”, а като кредитор – ищецът по настоящото дело; вписана е датата на издаване и върху него е положен подписа на издателя /представител на ответника/ и до наименованието на издателя са вписани индивидуализиращи белези – ЕИК, седалище и адрес на управление, а именно: гр.София, ул.“****” „З“, ет.****, поради което и следва да се приеме, че същият е породил валидно менителнично задължение.

Както вече бе посочено законът позволява преодоляване на непълнотата на реквизитите по чл. 535, т. 4 и 6 ТЗ /място на плащане и място на издаване/ чрез установените в чл. 536, ал. 3 и 4 ТЗ презумпции. На основание чл. 68, т. 1 ЗЗД вр. с чл. 535, т. 4 ТЗ задължението по записа на заповед е търсимо и трябва да бъде изпълнено на означеното от издателя /длъжник/ място на плащане, а ако то не е посочено – на основание чл. 536, ал. 3 и 7 ТЗ на

мястото на издаване, а ако последното не е вписано, съответно на мястото, посочено до името на издателя. Следователно мястото на плащане е презумиран реквизит на записа на заповед. Доколкото записът на заповед е строго формална сделка, то посоченият задължителен реквизит следва да е в максимална степен конкретизиран и ясен, като не се налага нееднозначно тълкуване. При непълнота на посоченото място на издаване от значение е мястото, посочено до името на издателя. В случая единственият ясно и пълно посочен адрес в гр.София до името на издателя /ответника/ е този, където според твърденията му във въззивната жалба се намира адресът му на управление /виж и данните в Търговския регистър – <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=202054931/>. Вписването на същия непосредствено след наименованието на издателя в достатъчна степен отговаря на изискването, установено в разпоредбата на чл. 536, ал. 4 ТЗ и го отличава от който и да било друг адрес в гр.София, тъй като са отразени улица, номер, етаж, апартамент. Мотивите поради които издателят е посочил този адрес, стоят извън предмета на проверка на реквизитите по чл. 535 ТЗ – в този смисъл Решение № 60166 от 2.02.2022 год. на ВКС по т.дело № 1932/2020 год., I т. о., ТК.

Ответникът е направил общо възражение за недължимост /отрекъл е съществуването на каквото и да е каузално правоотношение между страните, т.е., както вече бе посочено по-горе, не е навел никакви лични възражения/ и не е доказал, че е погасил претендираното вземане чрез плащане или друг предвиден в закона способ, от което следва изводът, че вземането съществува, а предвид настъпилия падеж на записа на заповед – че същото е изискуемо и подлежи на изпълнение. Следователно предявеният пряк менителничен иск, при който и основанието и размера на претенцията се доказват със самия менителничен ефект, се явява основателен и законосъобразно е бил уважен от първоинстанционния съд, ведно със законната лихва считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.дело № 44034/2020 год. по описа на СРС, ГО, 126 с-в, до окончателното изплащане – чл. 422, ал. 1 ГПК.

Ето защо въззивната жалба следва да се остави без уважение, а обжалваното с нея решение на СРС – потвърдено, като правилно.

По отношение на разноските:

С оглед изхода от спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК жалбоподателят /ответникът/ следва да бъде осъдена да заплати на ищеца действително направените разноски във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 780 лв.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението от 02.08.2021 год., постановено по гр.дело №5056/2021 год. по описа на СРС, ГО, 126 с-в.

ОСЪЖДА „Н.П.К.“ ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ул.“****” „З“, ет.****, да заплати на Д.Я.М., действащ като ЕТ „ДМ – Д.М., ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.Казанлък, ж.к.“Изгрев“, бл.****, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноси във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 780 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____